

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 323/2023 privind transmiterea cu titlu gratuit a locuințelor din blocul locativ situat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia 91/3 destinat participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Centrala Atomoelectrică Cernobîl

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de lege a fost elaborat în scopul ajustării cadrului normativ privind transmiterea cu titlu gratuit a locuințelor din administrarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, în proprietatea privată a participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl, în partea ce vizează condițiile de eligibilitate or, urmare a desfășurării procesului de selectare a beneficiarilor, s-a constatat că din cele 80 de locuințe disponibile, doar 9 au fost repartizate motivul principal fiind neîndeplinirea condițiilor de către solicitanți.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

La data de 5 decembrie 2024, s-a încheiat activitatea Comisiei de transmitere a locuințelor din blocul locativ situat în municipiul Chișinău, str. Alba Iulia nr. 91/3 (*în continuare – Comisie*). Conform datelor prezentate, se atestă că în total au fost înregistrate și examinate 86 de dosare, dintre care 77 au fost respinse ca fiind neconforme.

Principalele motive pentru care dosarele solicitanților au fost respinse sunt (inclusiv cumulate):

1. participarea la privatizarea unei locuințe (*circa 36,8%*);
2. deține în proprietate privată sau proprietate comună o locuință sau un teren pentru construcție (*circa 26,3%*);
3. a înstrăinat sau donat o locuință deținută în proprietate privată sau proprietate comună (*circa 9,2%*);
4. a participat la experiențe nucleare, avarii cu radiație ionizantă și a consecințelor acestora la obiectivele atomice civile sau militare, altele decât C.A.E. Cernobîl (*circa 6,5%*);
5. alte motive.

Astfel, se propune ajustarea cadrului normativ în partea ce vizează condițiile de eligibilitate pentru acordarea unei locuințe, care ar determina creșterea numărului de beneficiari și respectiv, repartizarea celor 71 de locuințe rămase nedistribuite, or în condițiile actuale scopul Legii nr. 323/2023 nu a fost atins.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul actului normativ propune măsuri suplimentare pentru asigurarea dreptului la locuință al participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, prin extinderea criteriilor de eligibilitate după cum urmează:

1. la art. 5 alin. (1) lit. c), se introduc cu titlu de excepție bunurile imobile (locuințele) obținute prin moștenire. Astfel, în cazul în care persoana deține în proprietate privată sau proprietate comună o locuință obținută prin moștenire, indiferent de suprafață și locul amplasării, aceasta devine eligibilă.

Totodată, din lista bunurilor deținute în proprietate se exclude terenul pentru construcție, or acest bun imobil nu asigură un loc de trai;

2. la art. 5 alin. (1) lit. e) se operează modificări, astfel încât condiția de eligibilitate să vizeze doar locuințele obținute anterior de la stat;

3. la art. 5 alin. (1) lit. f), se introduc cu titlu de excepție cazurile când la privatizarea unei locuințe au participat trei sau mai multe persoane, respectiv fiecărui membru revenindu-i o cotă parte echivalentă cu o treime sau mai puțin din suprafața acesteia. Completarea intervine având în vedere faptul că în aceste circumstanțe dreptul de proprietate, precum și atributele de posesie, folosință și dispoziție asupra bunului sunt limitate, coproprietarilor revenindu-le doar o cotă parte din suprafața locuinței, care nu asigură pe deplin nevoile pentru un trai decent.

Excepția se aplică și în cazul în care solicitantul deține în proprietate sau a înstrăinat o cotă parte ($\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$ sau mai puțin) dintr-un bun imobil obținut urmare a procesului de privatizare.

4. articolul 5 se completează cu prevederi care permit persoanelor ce dețin în proprietate privată sau comună un bun imobil care nu corespunde normelor tehnice și/sau sanitare să beneficieze de o locuință în blocul locativ situat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia 91/3.

5. completarea categoriei de beneficiari cu persoanele care s-au îmbolnăvit de boală actinică sau au devenit persoane cu dizabilități în urma experiențelor nucleare, avariilor cu radiație ionizantă și a consecințelor acestora la obiectivele atomice civile sau militare. În acest sens este necesar de menționat că potrivit art. 22 al Legii nr. 909/1992 această categorie de persoane este echivalată în exercitarea unor drepturi cu participanții la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl, în condițiile în care dețin legitimație (cu inscripția RISC) eliberată de către organul administrativ militar;

6. la art. 5 alin. (4) se exclude condiția de amplasare „într-un sat sau comună” a locuinței deținute în proprietate de către soțul/soția solicitantului (participantului la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl), dobândită prin moștenire, donație sau pînă la încheierea căsătoriei. În acest sens, art. 573 al Codului Civil reglementează proprietatea personală a fiecăruia dintre soți, iar conform alin. (1) *bunurile care au aparținut soților înainte de încheierea căsătoriei, precum și*

cele dobândite de ei în timpul căsătoriei în baza unui contract de donație, prin moștenire sau în alt mod cu titlu gratuit, sînt proprietatea exclusivă a soțului căruia i-a aparținut sau care le-a dobândit. Prin urmare impunerea condiției de amplasare a bunului este irelevantă.

7. la art. 7 alin. (1) se propune completarea componenței nominale a Comisiei de transmitere cu un reprezentant al Instituției Publice Cadastrul Bunurilor Imobile, având în vedere că informațiile principale în baza cărora are loc selectarea beneficiarilor sunt eliberate de către această instituție, prin urmare se impune delegarea unui specialist în domeniu.

Suplimentar, având în vedere realizarea obiectivului propus, precum și urgentarea demarării procesului de selectare repetată a beneficiarilor, se propune ca proiectul de lege să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Pe marginea obiectul de reglementare care a stat la baza elaborării prezentei legi opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu a fost identificat

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentului proiect nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. Cheltuielile aferente transmiterii dreptului de proprietate și înregistrării modificărilor corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile urmează a fi suportate de către beneficiar.

Totodată, se constată că pentru întreținerea blocului locativ și anume achitarea serviciilor de pază, pentru anul 2024 au fost cheltuite mijloace financiare în valoare de 620 697,6 lei din bugetul de stat.

Astfel, odată cu transmiterea tuturor locuințelor și preluarea bunului imobil de către asociația în condomeniu, se va atesta o economie la bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu a fost identificat.

4.4. Impactul social

Proiectul actului normativ are un impact social pozitiv, având efecte directe asupra îmbunătățirii calității vieții participanților la lichidarea avariei de la Cernobîl, prin asigurarea cu locuințe.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Datele cu caracter personal ale beneficiarilor (nume, prenume, IDNP, ș.a.) se prelucrează de către Comisia de transmitere a locuințelor în conformitate cu legislația în vigoare.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu a fost identificat

4.5. Impactul asupra mediului
Nu a fost identificat
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificate
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu se atestă
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu se atestă
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În vederea respectării prevederilor Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional și a Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2016, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului a fost plasat pe portalul guvernamental www.particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13680 .
7. Concluziile expertizelor
În conformitate cu prevederile art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative proiectul de hotărâre urmează a fi supus expertizei juridice și expertizei anticorupție, efectuate de către Ministerul Justiției și respectiv, Centrul Național Anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
După adoptarea proiectului de lege, urmează modificarea și ajustarea Regulamentului privind modul de transmitere a locuințelor din blocul locativ situat în municipiul Chișinău, str. Alba Iulia 91/3 și de înstituire a Comisiei de transmitere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 283/2024.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Aprobarea proiectului de lege presupune demararea unei noi etape de selectare a beneficiarilor.

Secretară generală adjunctă

Cristina JANDÎC